

Anadolu'da Yaşamış Başlıca Filozoflar

- **Thales (Milet / Didim, Aydın):** Milet Okulu'nun kurucusu ve ilk filozof kabul edilir. Yazılı eseri yoktur ancak Mısır ve Babil'den aldığı bilgilerle Güneş tutulmasını önceden hesaplayacak kadar iyi bir astronom, mühendis ve matematikçidir.
- **Anaksimandros (Milet / Didim, Aydın):** Thales'in öğrencisidir ve düşüncelerini ilk kez yazıya dökerek *Doğa Üzerine* adlı eseri yazmıştır. İlk nedeni (arkhe) "sınırsız ve belirsiz olan" anlamına gelen "apeiron" olarak açıklamıştır. Aynı zamanda ilk haritacı (kartograf) ve güneş saati geliştiricisidir.
- **Anaksimenes (Milet / Didim, Aydın):** Milet Okulu'nun son temsilcisidir. Pers işgali nedeniyle okul dağılsa da, onun doğa felsefesi anlayışı Anadolu'nun dışına yayılarak yaşamaya devam etmiştir.
- **Ksenofanes (Kolophon / Menderes, İzmir):** Gezgin bir ozandır. Yunan mitolojisindeki "insan gibi yiyen, içen, savaşan" (antropomorfik) tanrı inancını şiddetle eleştirmiş ve tamamen ruhsal (tinsel) tek tanrı inancını savunmuştur.
- **Herakleitos (Ephesos / Selçuk, İzmir):** Dili çok ağır ve sembolik olduğu için ona "Karanlık Herakleitos" denmiştir. Toplumu eleştirerek inzivaya çekilmiş, özellikle evrendeki sürekli "değişim ve oluş" fikriyle felsefe tarihine damga vurmuştur.
- **Anaksagoras (Klazomenai / Urla, İzmir):** Sadece bilim yapmak ("bilmek için bilmek") uğruna tüm servetini harcayan soylu bir düşünürdür. Yaşadığı şehrin çok tanrılı inancını sorguladığı için Antik Yunan'da dinsizlikle suçlanıp mahkemeye verilen ilk filozoftur.
- **Diogenes / Diyojen (Sinop):** Mal mülk edinmeyi ve köleliği reddedip toprak bir fıçı (küp) içinde köpekler gibi doğaya uygun yaşayan "Kinik" felsefenin en ünlü temsilcisidir. Gündüz vakti elinde fenerle "Dürüst bir adam arıyorum" demesiyle meşhurdur.
- **Aristoteles (Assos / Ayvacık, Çanakkale):** Platon'dan sonra Yunan felsefesinin en büyük ikinci ismidir. Hayatının bir kısmını Çanakkale Assos'ta geçirmiştir. Mantık, biyoloji, ahlak ve siyaset gibi felsefenin hemen her alanını kapsayan sistemli felsefenin kurucularındandır.
- **Lukianos (Samosata / Samsat, Adıyaman):** Kuşkucu ve sivri dilli bir yazardır. Çok tanrılı inancın saçmalıklarını ve insan ruhunun kötü yanlarını eleştirmek için eserler yazmıştır. Ay'a yapılan bir yolculuğu anlattığı eseri, edebiyat tarihinin ilk bilim kurgu kitabı kabul edilir.
- **Epiktetos (Hierapolis / Pamukkale, Denizli):** Köle olarak doğup sonradan azat edilmiş bir filozoftur. Dönemin en uzun ömürlü ve etkili düşünce okulu olan Stoa Felsefesinin (insanın kontrol edemediği şeylere üzülmeyip erdemli yaşamayı savunan okul) en büyük temsilcilerindendir.